KETENSAMENWERKING LOONT OOK IN DE BIOLOGISCHE SECTOR

Stichting Agro Keten Kennis heeft het co-innovatieprogramma 'Professionalisering van Biologische Afzetketens, het beste van twee werelden' afgerond. De afgelopen vier jaar zijn in totaal 24 ketenprojecten uitgevoerd in de biologische sector. Eén van de vele resultaten is dat er meer inzicht verkregen is in de consumentenvoorkeuren. Ook blijkt het mogelijk de meerprijs van biologische producten ten opzichte van gangbare producten te verminderen door kostprijsverlaging, bijvoorbeeld door het terug dringen van derving van biologisch varkensvlees. Daarnaast is de kwaliteit van biologische appels en bloemen aanzienlijk verbeterd. Binnen de projecten zijn kansen gecreëerd die nu verzilverd moeten worden. Ook voor de periode 2005-2007 maakt co-innovatie deel uit van het stimuleringsprogramma van de overheid.

Bij de start van het programma in 2001 was in de biologische sector nog sprake van een aanbodgerichte benadering. De vraaggestuurde aanpak in het co-innovatieprogramma 'Professionalisering van Biologische Afzetketens' - in combinatie met de op de consument gerichte activiteiten van de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw - heeft daarin verandering gebracht. Binnen biologische ketens is niet langer het aanbod leidend, maar staan juist de markt en de consument centraal in het denken en doen van ketenpartijen, die bovendien veel meer zijn gaan samenwerken.

Ketenprojecten hebben uitstraling naar gehele sector
De 24 projecten hadden tot doel praktijk- en ketengericht kennis te ontwikkelen over opschaling van de afzet, consument en marketing, ketenvorming, kwaliteit en kostprijs. Niet alleen de deelnemende bedrijven en kennisinstellingen hebben hierdoor een innovatieve kennisimpuls gekregen. De projecten hebben door hun voorbeeldfunctie en bredere relevantie een invloedrijke uitstraling naar de gehele sector. De ketenprojecten vormen daarmee een verbindende schakel tussen collectieve onderzoeksprojecten en competitieve activiteiten van ketens.
De ketenprojecten zijn in diverse deelgebieden van de biologische sector uitgevoerd. De nadruk lag daarbij vooral op de sectoren aardappelen, groente en fruit (AGF) en vlees. Daarnaast hebben enkele projecten plaatsgevonden in de sectoren zuivel en sierteelt. Er zijn verschillende afzetkanalen bij de uitvoering betrokken: supermarkten (met name Albert Heijn die vier projecten mede heeft geïnitieerd), natuurvoedingswinkels, catering (Sodexho heeft in drie projecten deelgenomen), internet, abonnementen en huisverkoop.

Consumentenvoorkeuren bekend
Eén van de programmaresultaten is het verkregen inzicht in (toekomstige) consumentenvoorkeuren. Zo blijkt uit het project "Dynamische Ketenscenario's in de Biologische AGF" dat de consumptie van verse groente – al dan niet biologisch- de komende jaren verder onder druk komt te staan. Positionering van biologische producten met uitsluitend 'biologisch' als uitgangspunt is in de toekomst onvoldoende. Het product moet een duidelijke positie weten te bemachtigen met toegevoegde waarden als gemak, smaak en veiligheid.

Verlagen van de meerprijs mogelijk
In het project "BIO-VARKEN" zijn mogelijkheden onderzocht om derving van biologisch varkensvlees in de schappen terug te dringen. Het resultaat is een verlenging van de houdbaarheid met een volledige dag van een deel van het biologische varkensvleesassortiment, zonder gevolgen voor de kwaliteit en voedselveiligheid. Deze verlenging geeft daadwerkelijk een verlaging van derving op winkelniveau. De kostenbesparing die dit oplevert, kan de consument ten goede komen door verlaging van de verkoopprijs.

Bloem'rijk'
De projectbetrokkenen van 'Biobloem' hebben gezocht naar rassen die geschikt zijn voor de biologische teelt, om zo het biologische bloemenassortiment uit te breiden. Ook schakelde een aantal telers om van gangbare naar biologische teelt. Daarnaast werden er voor de biologische bloemen geschikte behandelingsmiddelen ontwikkeld ter verbetering van de kwaliteit. Deze middelen bieden de mogelijkheid de beschikbaarheid van gewassen en het assortiment te vergroten, waardoor de consument de keuze heeft uit een aantrekkelijk, gemengd boeket.

Slagkracht door co-innovatie

Bij co-innovatie organiseren en financieren belanghebbenden tezamen innovatieprocessen.
Het afgeronde co-innovatieprogramma ging van start in 2001 en is uitgevoerd door Stichting Agro Keten Kennis (AKK) in opdracht van het ministerie van LNV. De activiteiten binnen het programma vonden plaats in het kader van de beleidsnota biologische landbouw 2001-2004: 'Een biologische markt te winnen'. Het ministerie van LNV stelde 2 miljoen euro beschikbaar. Het bedrijfsleven investeerde bijna 4 miljoen euro in de projecten, grotendeels door inzet in natura zoals arbeidsuren en het ter beschikking stellen van producten en locaties. Kennisinstellingen leverden een inzet ter hoogte van totaal 1,7 miljoen euro.
Ook voor de periode 2005-2007 maakt co-innovatie deel uit van het stimuleringsprogramma van de overheid. Het programma heeft een totale omvang van ongeveer 5 miljoen euro. Voor vragen of projectideeën kan contact opgenomen worden met AKK. De eindrapporten van het afgeronde programma zijn voor iedereen toegankelijk via de website van AKK. Tevens biedt de afrondingsbrochure voor alle bedrijven in de biologische ketens een overzicht van de resultaten. De brochure is gratis aan te vragen: www.akk.nl.

////

Voor meer informatie kunt u zich wenden tot AKK, de heer Arjan Monteny,
Telefoonnummer 073-5286643 of monteny@akk.nl.